

اهتمام اهل سنت به عزاداری برای امام حسین(ع) در طول تاریخ

حجت الاسلام والمسلمین دکتر مهدی فرمانیان، عضو هیئت علمی دانشگاه ادیان و مذاهب، در نشست علمی «الهیات تعزیت» که در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شد، با بیان اینکه اصل عزاداری در بین اهل سنت مشروع است ولی جمهور فقهای اهل سنت تا سه روز عزاداری را برای میت جایز نمی‌دانند، گفت: البته این فقها نمی‌گویند اگر عزاداری برای صحابه گرفته شود و به شرط اینکه معارف اسلامی در آن بیان شود، اشکالی ندارد و صوفی‌ها در طول تاریخ عزاداری برای امام حسین(ع) داشته‌اند.

وی افزود: آقای جعفریان مقاله‌ای در مورد بستر تاریخی عزاداری در اهل سنت نوشته و از برخی متون مهم مطالب را نقل کرده است که یکی از آن متن کتاب عبدالجلیل قزوینی است. او نمی‌گوید عده‌ای انتقاد نمی‌کنند که عزاداری برای عاشورا بدعت است ولی وی انتقاد شدیدی کرده است و نمی‌گوید خواجه بومنصور از علمای بزرگ اهل سنت در آن دوره در اصفهان هر سال نوحه و عزا برپا می‌کرده است.

فرمانیان افزود: در بغداد هم خواجه علی غزنوی هم این تعزیت را بزرگ داشته و در لعنت سفیانیان مبالغه می‌کرد؛ سائلی برخاست و گفت معاویه را چه می‌گویی؟ او دوبار خودش را به نشنیدن زد ولی

وقتی اصرار سائل را دید، گفت نمی‌دانم، کدام معاویه را می‌گوی؟ این معاویه را که پدرش دندان مصطفی بشکست و مادرش جگر حمزه را درید و بیش از ۲۰ بار تیغ روی علی کشید و پسرش سر حسین برید، ای مسلمانان شما این معاویه را چه می‌گویید و مردم از مذاهب مختلف در مجلس او زبان به لعنت معاویه برگشودند.

این استاد حوزه و دانشگاه با بیان اینکه او حتی از مراسم هرساله تعزیت امام حسین(ع) در بغداد خبر داده است، ادامه داد: در همدان هم اگر چه مشبهه در آن غلبه دارند ولی هرساله مجدالدین همدانی مراسمی در عاشورا می‌گیرد که قمی‌ها تعجب می‌کنند؛ در عهد تیموریان هم حنفی‌های خراسان به دفعات متعدد برای امام حسین(ع) عزاداری می‌کردند. ملا واعظ کاشفی، صاحب روضه‌الشهداء(ع) را از نیشابور بیرون می‌کردند و او را سنی می‌دانستند و از هرات بیرون می‌کردند و می‌گفتند تو شیعه هستی. در دوره تیموریان تا ظهور صفویه چند اتفاق جدی افتاد و از جمله اینکه حب اهل بیت(ع) و عزاداری برای ایشان رشد و توسعه زیادی پیدا کرد و کتب زیادی هم از سوی صوفیان ۱۲ امامی نوشته شد.

عزاداری برای امام حسین(ع) در مدینه

فرمانیان تصریح کرد: بحث دیگر عزاداری مردم مدینه است؛ واقدی که متوفای ۲۰۷ است در کتابش از عزاداری در مدینه خبر داده و نوشته است که الان که من در قرن دوم و سوم هستم، هنوز هم که هنوز است وقتی مردم مدینه یکی از عزیزان خود را از دست می‌دهند ابتدا برای حمزه، عموی پیامبر(ص) گریه می‌کنند که اتفاقی تاریخی است زیرا حمزه وقتی شهید شد کسی بر بالین او گریه نکرد و پیامبر(ص) فرمودند که برای حمزه گریه کنید و این سنت شده است.

معاون فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت(ع) اظهار کرد: حاکم نیشابوری هم که در قرن ۵ است باز سخن از عزاداری مردم مدینه کرده است؛ مدینه در آن دوره اهل سنت بوده‌اند و در طول تاریخ هم مدینه هیچ وقت شیعه نداشته است؛ بنابراین عزاداری برای امام حسین(ع) از امورات قطعی و مشروع است و تا سه روز هم وجود داشته است و بیشتر از سه روز جای بحث دارد.

وی ادامه داد: در دوره عباسیان هم برخی مناطق برای امام(ع) عزاداری می‌کردند و در دوره تیموریان این مسئله رونق زیادی گرفت و در قرن ۱۵ یعنی امروز هم صوفی‌ها در پاکستان و مناطق دیگر عزاداری می‌گیرند.

فرمانیان ادامه داد: البته این‌ها سینه‌زنی و زنجیرزنی را جایز نمی‌دانند و فقط می‌گویند جلسه

بگیرید و ذکر مصیبت بکنید و در مورد کوتاهی و بلندی گریه هم بین علمای اهل سنت اختلاف است؛ بدون تردید گریه بی‌صدا را جایز می‌دانند ولی گریه با صدا را برخی مکروه و برخی جایز و برخی حرام می‌دانند.

عزاداری گامی برای شناخت معارف اهل بیت(ع)

وی با بیان اینکه عزاداری امام حسین(ع) در بین شیعه، اولین گام برای شناخت معارف اهل بیت(ع) در خیلی از مناطق است، تأکید کرد؛ در شرق آسیا و شمال آفریقا و برخی مناطق دیگر در قرون ششم و هفتم و ... مبلغانی بوده‌اند که با عزای امام حسین(ع) مردم را به سمت معارف شیعه سوق داده‌اند؛ این فضا را در برخی تواریخ مسیحی هم می‌توان به دست آورد و این مسئله امری فطری است زیرا دفاع از مظلوم و همدردی با او جزء امور فطری است.

وی تأکید کرد؛ در ادیان بودایی و ... هم این فضا شاید وجود داشته باشد، بنابراین عزاداری اگر درست انجام شود می‌تواند مقدمه خوبی برای تبلیغ معارف اهل بیت(ع) در سراسر نقاط جهان باشد.